

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

A bajai függetlenségi és 48-as párt hivatalos közlönye.

Lapvezér: Dr. Rajk Aladár orsz. képvis.

Szerkesztőség: Bende Imre-utca 3 szám.	Társzerkesztő: Wagner Antal	Felelős szerkesztő: Dr. Valentin Emil	Főmunkatárs: Dr. Nyiraty János	Előfizetési árak: Egész évre 10 kor. Vidékre 16 kor. Egyes szám ára 4 fillér.
---	--------------------------------	--	-----------------------------------	--

Bank és önálló vámterület.

Baja, 1908. március 21.

Az a huszonegyes bizottság, a melyet a képviselőház a bankkérdés tanulmányozására kiküldött, megtartotta első ülését, melyen a munkaprogramot vitták meg s ezzel az önálló magyar jegybank kérdése aktuális lett. A bizottság még nem határozott semmi tekintetben, de kétségtelen, hogy más álláspontot nem foglalhat el, mint azt, hogy az önálló jegybankot 1911-ben fel kell állítani. Nemcsak azért kell ezt a véleményt a képviselőház elé terjeszteni, mert a huszonegyes bizottságban a függetlenségi párt van többségben, hanem azért is, mert ha most az önálló bankot meg nem csináljuk, akkor merő lehetetlenség az, hogy 1917-ben megcsinálhassuk az önálló vámterületet. Mert az még elképzelhető, hogy két államnak, a mely olyan gazdasági szerződéses viszonyban van egymással, mint Ausztria és Magyarország, külön-külön jegybankja legyen, de az teljesen lehetetlen, hogy gazdaságilag önálló és tényleg külön vámterületet képező két államnak közös legyen a jegybankja.

Nagyon természetes az, hogy sem az önálló vámterület, sem az önálló jegybank előnyös volta nem lehet gazdasági dogma. Mert van nagyon sok állam, amelynek önálló vámterülete s önálló jegybankja van és mégis szegény ország, reménye nélkül annak, hogy a gazdasági bajokból kikecmeregjen. Ez pedig nem fordulhatna elő, ha az önálló vámterület s az önálló bank olyan panacea volna, amely minden gazdasági bajt orvosol.

Ezért mi, akik minden időben s ma is azt követeljük, hogy az önálló magyar

jegybank megteremtessék, még pedig 1910-ben, a huszonegyes parlamenti bizottságnak nehéz feladatát át tudjuk érteni. A jól fundált, jól szervezett, erős magyar jegybank mindenesetre egészen más fejlődést biztosítana gazdasági életünknek, mint aminő a fejlődés ma. De a punctum saliens éppen az, hogy egy ilyen önálló magyar jegybankot tudunk-e úgy fundálni és szervezni, hogy az a hivatásának megfelelően. S a huszonegyes bizottságnak nem az a feladata, hogy e mellett a kérdés mellett könnyű szerrel tova haladjon s kiindulva abból, hogy az önálló bank nem lévén a függetlenségi párt programjában, azt határozza meg, ha szakad, meg kell csinálni s az esetleg rosszul megcsinált jegybankból eredő nagy gazdasági hátrányokért mást tenni felelőssé.

Ha a huszonegyes bizottság elfogadta azt a mandátumot, melyet neki a bankkérdésben a parlament adott, akkor ne egy felületes elaborátummal lépjen a nemzet és a parlament elé, hanem minden esetleg támasztható kételyre már előre kész válaszszal rendelkezék.

Ha csak afölött fog tanácskozni, hogy a részvénytőke mekkora legyen, ez hol legyen beszerzendő, az aranyfedezet nagysága és aránya mekkora legyen s honnan vegyük az ehhez szükséges aranyat, akkor az egész munkája meddő, mert ezekkel a kérdésekkel ma már minden szakember tisztában van s az önálló jegybank felállításának kérdésében ezek minden fontosságuk mellett is aránylag alárendelt jelentőségűek. De tessék megoldani azt a fontos kérdést, hogy mikor Ausztriával szemben sok száz millióval passzív a fizetési mérlegünk, akkor a devizaárfolyamaink paritását s az ennek folytán bekövetkező

esetleges aranykiözönlést hogyan akadályozzuk meg. Mert amíg ez a kérdés megoldva nincs, addig a kiküldött bankbizottság igazában a feladatát nem teljesítette.

Mert ha az önálló jegybanknak ezen kérdés előzetes megoldásának hiányában az volna a következménye, hogy aranyfedezetünk csökkenik, ennek folytán valutánk rosszabbodik s kedvezőtlen devizaárfolyamok javítása csak a kamatláb felemelésével s krónikus magasságával volna elérhető, akkor nagyon megfontolandó az, hogy az önálló jegybank felállítása a nemzetre nézve nem okozna-e nagyobb gazdasági hátrányt, mint a mekkora előnyt mi az önálló jegybanktól egyáltalán remélhetünk.

Katonák az aratáson.

A király három heti szabadságot engedélyezett az aratás idejére a katonáknak.

Baja, márc. 21.

Régi óhajta már a magyar nemzetnek, elsősorban pedig főleg a földműveléssel foglalkozó lakosságnak, hogy legalább a mezőgazdasági munkálatok főlhalmozódása idejében, az aratás hetiben főlzabadjanak azok az erők, amelyeket egyébként a hadsereg, a katonai szolgálat köt le. Ez a régi, jogos kívánság most teljesülni fog, még pedig a legfelsőbb helyről jövő parancsszóra: a király parancsára.

Március 12-iki kelettel királykézirat jelent meg, amely fölhívja az összes katonai parancsnokságokat, hogy a folyó évben ugy osszák be a hadgyakorlatokat, hogy közben három heti szünet legyen, amely idő alatt a legénység szabadságra mehessen, hogy az aratási munkálatokban részt vehessen otthon.

Szociális és gazdasági szempontból egyaránt nagyjelentőségű az a királyi rendelet, amely az uralkodónak nemcsak méltányos lelkületére, de egyben hatalmas nemzetgazdasági érzékére vall.

Hazafias tisztelettel van szerencsém jelenteni, hogy a

BAJA központtal „Hazai Általános Biztosító Társaság” vezérképviselőt

mult évi november hó 15-én átvettem. Amidőn e körülményt tisztelettel jelenteném, nem mulaszthatom el, hogy szíves figyelmét ne hívjam fel ama tényre, hogy a „Hazai Általános Biztosító Társaság” hazánk egyik legelső rangú biztosító intézete, mely úgy alacsony díjtételeivel, mint a legmesszebb menően méltányos kárbecslései, illetőleg azok gyors és pontos kifizetése által Magyarországnak egyszersmind legnépszerűbb biztosító-intézetévé lett. Csakis ez a körülmény készítetett arra, hogy e társaság vezérképviselőt elvállaljam s abban a meggyőződésben vagyok, hogy tisztelt ügyfeleink megelégedését minden irányban ki fogjuk nyerni tudni. — Nagyrabecsült támogatását kérve, hazafias tisztelettel

Társulatunk minden községben képviselve van.

DRESCHER GYULA, BAJA.

Bécsből jelentik, hogy a Rendeleti Közlönyben már közzé lesz téve a királynak az a rendelete, amely március 12-én kelt s ekképpen szól:

Ő csász. és kir. apostoli felsége legmagasabb elhatározásával elrendeli, hogy az összes számfölötti parancsnokságok az 1908-ik évi nyári gyakorlatok programjába beékeljék mintegy három heti szünetelését a gyakorlatoknak és hozzájárul ahhoz, hogy ebben az időben, az aratási munkák céljaira a legénységet szabadsággalják.

A királyi rendelet folytán az összes katonai parancsnokságok kellő időben gondoskodni fognak a legénység szabadon bocsátása iránt.

Telefon tudósítások.

Budapest, 1908. márc. 21

A képviselőház ülése.

A képviselőház ma délelőtt 10 órakor ülést tartott.

Elnök: **Justh Gyula.**

A napirend előtt **Rátkay** László be-terjeszti a gazdasági bizottság jelentését, a mely szerint a bizottság 10 000 koronát ajánl megszavazni a Kossuth-szobor céljaira. (Zajos éljenzés.)

Lengyel Zoltán: Igy sohse bánom ha lefőznek! Az indítványt mégis én nyújtottam be.

Nagy György, Rátkay László és Szmracsányi György interpellációt jelentenek be.

Az elnök ajánlja, hogy az indítványok két órakor tárgyalassanak.

Lengyel Zoltán indítványozza, hogy két óra helyett már egy órakor fogjanak az interpellációk tárgyalásához.

Ugron Gábor hozzájárul az elnök előterjesztéséhez.

Lengyel Zoltán: fogatlan oroszlan.

Ugron Gábor: fogja be a száját és ne ordítson.

Lengyel Zoltán: Én nemcsak ordítani, de harapni is tudok.

A napirendhez **Vlád Aurél** szól és sub titulo zárszó: beszél vagy egy óra hosszat.

A horvát kérdés.

A horvát-ügy még mindig zavart. Báró Rauch Pál horvát bán ma délelőtt Budapestre érkezett. Megérkezése után nyomban a képviselőházba hajtattott és ott a miniszterelnökkel hosszabb ideig tanácskozott.

Kiszivárgott hírek szerint a kormány legközelebb rendkívüli eszközökhöz nyul és erélyesen hozzá fog látni a rend helyreállításához.

A horvát-szerb koalíció egy éles hangú manifesztumot bocsátott ki báró Rauch bán ellen. A manifesztumot ötvenhárom képviselő írta alá.

Polónyi—Lengyel pör.

Tegnap hirdette ki a Kuria határozatát **Polónyi Gézának** a bíróköldési

kérérelme tárgyában. A határozat — mint tegnap megírtuk — elutasító volt. Ezzel aztán eljutott az érdekes ügy a végállomáshoz. Mint tudósítónk jelenti, az ügyet a sajtóbíróóság április hó második felében, husvét után fogja tárgyalni. A tárgyalás elé általános érdeklődéssel tekintenek.

Sztrájk a hajógyárban.

A Danubius hajógyárban csak a mi-
nap intéztek el egy nagyobb szabású munkás sztrájkot. Alig, hogy megkötötték a békét és a munkások munkába állottak, újra kitört a háborúság. A Danubius gyár munkásai ma ismét sztrájkba léptek.

NAPIHIREK.

Adomány. A »Honszeretet Páholy« 28 kor. 50 fill. adományozott 48-as aggastyán honvédeinknek, mely szives adományért hálás köszönetét nyilváníttja a *segélyző-bizottság*.

Feltűnést keltő találmány. Baja és vidéke, mint látszik, — termékeny talaja a feltalálóknak. Alig néhány hónapja, hogy Kőszegi Károly megszerkesztett egy motoros kapálógépet, — most Horváth János mérnök egy nagy horderejű találmányáról nyerünk értesítést.

A »Turul« szabadalmazott motoros ekével 40 — 50 katasztrális holdat lehet naponként, 15 órai munkaidővel, — tetszés szerinti (16—28 centiméter) mélységben a legtökéletesebben megszántani.

A motoros eke legfőbb előnye abban rejlik, hogy a földet teljesen megfordítja.

Horváth János mérnök szabadalmat nyert találmánya igen érdekes és nemzetgazdasági szempontból korszakalkotónak mondható.

Ezen hatvasú motoros eke üzemenköltsége elenyésző csekély, a mennyiben egy katasztrális hold felszántása alig kerül 1 kor. 50 fillérbe. Ez valóban csodálatos eredmény. A motoros eke beszerzési ára is igen mérsékelt leend.

Ha a gép tényleg oly óriási és kifogástalan munkát képes végezni, nem csak az egyesekre, de egész közgazdasági életünkre igen nagy és fontos kérdésnek lesz megoldója.

A gazdaközönség nagy érdeklődéssel tekint ezen új és magyar ember által feltalált gép gyakorlati bemutatása elé, — a mi értesülésünk szerint a kormány erkölcsi és anyagi támogatása mellett mielőbb megtörténik.

Közgyűlés. A »Bajai Kereskedő Ifjak egylete« saját helyiségében 1908 évi március hó 29-én d. u. 2¹/₂ órakor rendes évi közgyűlést tart. Tárgy: 1) Évi jelentés. 2) Pénztári jelentés. 3) Az előjáróság és választmány felmentése. 4) Új előjáróság és választmány megválasztása. 5) Egyéb indítványok.

A bírói kinevezések. Több napilapnak azzal a hírével szemben, hogy a legutóbbi tömeges bírói kinevezések alkalmával a kinevezettek között öt elhalt egyén is szerepelt, a Bud. Tud. illetékes helyről azt a fölvilágosítást kapta, hogy a hír ebben a formájában nem felel meg a valóságnak, mert a kinevezettek között csak egy olyan bíró van, ki a legfelsőbb elhatározás keltének napján halt meg.

Jóváhagyott alapszabályok. A földmivelésügyi miniszter a topolyai járási vadásztársaság alapszabályait jóváhagyta.

Áthelyezett tanítónő. A közoktatásügyi miniszter Szökéné Szuknovics Mária ipolysági államilag segélyezett községi polgári iskolai rendes tanítónőt, ugyanebben a minőségben a palánkai polgári iskolához helyezte át.

A Bácsbodrogmegyei irodalmi Társaság Zomborban, március hó 29-én délután négy órakor tartja III. rendes közgyűlését a zombori Polgári Kaszinó tanácstermében Vértesi Károly elnöklete alatt.

Óriási tüzvész Debrecenben. Debrecenből jelentik, hogy ott tegnap délben nagy tűzkatasztrófa történt. A Piac-tér és Kossuth-utca sarkán lévő Kanovszky Lajos-féle fűszernagykereskedésben keletkezett a tűz és bár a tűzoltók az oltás munkájához azonnal hozzáláttak, a lángok csakhamar átesaptak az üzlettel szomszédos raktár épületre és azt is felgyújtották. Az oltás munkája, minthogy Debrecennek nincs vízvezetéke és a tűzoltóságnak kevés embere van, ugyszólván lehetetlen. A raktárban több benzines hordó felrobbant és a robbanásnak két súlyos sebesültje van. A debreceni Kaszinó épületének, amelyben a kigyulladt fűszerkereskedés van és a szomszédos takarékpénztár épületének falazata a robbanás következtében beomlott, a körüllevő házak ablakai berepedeztek. A pánik az egész városban óriási, mert újabb robbanásoktól is tartanak. A veszedelem színhelyét és a környékét katonaság tartja megszállva.

Az egyéves önkéntesek kiképzése. A mult év óta az egyéves önkéntesek kiképzésében különböző változásokat ejtettek. Ezelőtt az önkénteseket a nyolc heti ujonckiképzés után, minden év december 1-én bevonták az önkéntesiskolába, hogy megszerezzék a teoretikus kiképzésüket s a gyalogságnál március végéig, a többi fegyvernemnél április végéig maradtak iskolában s csak azután vonultak be századaikhoz gyakorlati kiképzésre. Most az elméleti oktatást minden fegyvernemnél március derekán megszakították s megkezdődik a pratikus kiképzés. Hogy ez minél intenzívebb legyen, az önkéntesek — a lovasságot kivéve — nem vonulnak be századaikhoz hanem egy időre külön csapatokban képezik ki őket gyakorlatilag. Ez a gyakorlati iskola négy-hat hétig tart.

Az országos ipartanács. A hivatalos lap mai száma Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter rendeletét közli az országos ipartanács szerveiről és szerveinek működéséről. Főbb intézkedés az, hogy az országos ipartanács a hozzá utalt ügyeket az állandó bizottságban, az osztályokban vagy teljes ülésen tárgyalja. Az állandó bizottság 30 tagból áll, akiket a tanács választott és kinevezett tagjai sorából a kereskedelemügyi miniszter nevez ki. A tanács kinevezett tagjai közül azonban az elnöktől és alelnöktől eltekintve, legfeljebb hét lehet tagja az állandó bizottságnak. Az állandó bizottság három osztályból áll: ipari, kereskedelmi és munkásügyi osztályokból, amelyekbe a tagok a kereskedelemügyi miniszter által a kinevezéssel egyidejűleg soroztatnak be. Az állandó bizottság elnöke és alelnöke osztályokba nem soroztatnak. Egy-egy osztály tagjainak száma 16—16, akik közül, ha a tagok száma a 12 meg nem haladja, legfeljebb 3, ha a 12 meghaladja 4 lehet olyan, aki az országos ipartanácsba a kereskedelemügyi miniszter által neveztetett ki. Az állandó bizottságnak legfeljebb 10 tagja több osztályba is sorozható. A munkásügyi osztályban legalább 3—4 hely a munkáségyesületek által választott tagokkal töltendő be.

Gyarmati-féle szagtalan csukamájolajat szívesen veszik felnőttek és gyermekek. Egy üveg ára 1 kor. 60 fillér. Kapható Gyarmati Emil gyógyszer-tárában Baja, Főter.

A „Bajai Független Ujság“ egyes számai kaphatók:

A kiadóhivatalban (ifj. Wagner Antal könyvkereskedésében.)

A nagytőzsdében,

a Kádas-féle dohányárudában a plebánia templommal szemben.

Bayer Hermin dohányárudájában a posta mellett és

Csermák Sándor papirkereskedésében.

Lukács Viktor dohányárudájában, a városi székházban.

Egyes szám ára 4 fillér.

Szerkesztő:	Kiadóhivatal:
FODOR KÁROLY.	WAGNER ANTAL
	könyvkereskedésében.
Szerkesztőség telefon száma: 101.	
Kiadóhivatal telefon száma: 36.	

Árlejtési hirdetmény.

Alulírott házam felépítésére árlejtést hirdetek. A lakáson (Erzsébet királyné u. 52.) tartandó írásbeli és szóbeli árlejtés határidejéül március hó 25-ének délutáni 3 óráját tűzöm ki.

Felszólítom az építésre reflektálni szándékozókat, hogy írásbeli zárt ajánlataikat, a vállalati összeg 10%-ának megfelelő bánatpénzzel együtt, hozzám f. hó 25-ének déli 12 órájáig nyujtsák be.

Baja, 1908 március 19.

Beyer Adolf.

Eladó vizi malom.

Bácsbokod (Bikity) községben levő vizi-malom — a lakóházzal együtt — szabadkézből azonnal eladó. Bővebb értesítést Sztoukovits Dusan szabadkai lakos ad 4-1

Eladom

a Szt.-Antal utcában lévő 4 háztelkem, a Kinizsi Pál-utca 16. szám alatt levő lakóházamat, mely áll 6 szoba, 2 honyha, éléskamra és még számos mellékhelyiségből és hozzátartozó szőlős- és gyümölcsös kertből áll; továbbá a felső-jaukói dűlőben fekvő 2 hold kiváló termésű nemes-kadarka és fajszőlővel beültetett és karókkal berendezett szőlőmet kedvező feltételek mellett.

Szuszits János.

3700 VÉG KÜLÖN FÉLE VÁSZN

vég számra kisebb-nagyobb tételekben igen olcsó áron kerül eladásra a

Bácskai hitelbank és zálogkölesön részvénytárs. áruosztályában.

A venni szándékozóknak felvilágosítást nyújt a

Délmagyarországi „Mercur“ Váltóüzlet Részv.-Társaság Szabadkán.

Alólírott tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy a Grünwald Dávid-féle mész és építési anyag-üzletet átvettem és azt

Grünwald Dávid utóda DARÓCZI IGNÁC

törvényszéki legbejegyzett cég alatt tovább fogom vezetni.

Üzletemben mész, cement, gipsz, téglá, eszerép, stuccatur-nád, tetőlemez, elszigetelő lemez és egyéb építkezési anyagok, valamint kékkő és raffia a legjobb minőségben, jutányos áron kaphatók.

A tisztelt vevőközönség szíves pártfogását kéri,

kiváló tisztelettel

DARÓCZI IGNÁCZ

Kazinczy Ferenc-utca 4.

6-1

MIT IGYUNK?

Igyunk mohai
Igyunk mohai
Igyunk mohai
Igyunk mohai

legbiztosabb óvószert. — A MOHAI ÁGNES-FORRÁS, mint természetes szénsavdús ásványvíz, föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyúvíz; dús szénsavtartalmánál fogva nemesak biztos óvszert fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógyóknál fogva kitűnő szere a legkülönbözőbb gyomor-, légszű- és húgyszervi betegségeknél. 26 év óta bebizonyosodott, hogy még ragályos betegségektől is, mint typhus, cholera, megkíméltek azok, akik közönséges ivóvíz helyett bakteriummentes mohai Ágnes-vízzel éltek. Legjelesebb orvosi szaktekintélyek által ajánlva. Számos elismerő nyilatkozat a forrás ismertető füzetében olvasható. Háztartások számára másféltérségnél valamivel nagyobb üvegekben minden kétes értékű mesterségesen szénsavval telített víznél, sőt a szódavíznél is olcsóbb; hogy az Ágnes-forrás vizét a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse, nagyobb vidéki városokban lerakatok szerveztettek, ugyanott a forrás leírásának ismertető füzetét ingyen kapható. A forráskezelőség. — Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőben.

ÁGNES-

forrást, ha gyomor-, bél- és légszűhuruttól szabadulni akarunk.

forrást, ha a vesebajt gyógyítani akarjuk.

forrást, ha étvágyhiány és emésztési zavarok állanak be.

forrást, ha májbajoktól és sárgaságtól szabadulni akarunk

KEDVELT BÖR VIZ!

Főraktár: DRESCHER GYULA úrnál Baján.

2

EREDETI JERUZSÁLEMI PALACKBOROK.

Fehér és vörös fajborok. Ürmös-, aszú- és gyógyborok.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves figyelmét azon körülményre felhívni, hogy a közeledő ünnepekre eredeti palackokban a legkiválóbb minőségű Mischmar, Ekron, Hebron, Julien, Medoc, Alicante super, Haute-Sauterne, stb. stb.

Kóser husvét borokat árusítom, melyek valódiságát a jaffai és jeruzsálemi főbirtokos hivatalos bizonyítványai igazolják.

Szíves megrendeléseket kérve, vagyok kiváló tisztelettel GRÜNHUT GÁBOR, „SÁRGA CSIKÓ“ vendéglős.

Modern jégszekrények,
sörhűtőkészülék
 szénsav- és levegő-nyomásra
GOLDNER N. EDE
 Borkimérő asztalok és mindennemű jégszekrények nagy raktára.
 Bárminemű átalakításokat és javításokat e szakban lelkiismeretesen eszközölök.
Jégszekrények részletfizetésre is, kedvező feltételekkel.
 Baja, Szt. István-tér 5. szám.
 Erzsébet királyné (Fő-utca) 13. sz. üzlethelyiség Május hó 1-ére kiadó. Bővebb felvilágosítást ad fenti.

Kiadó vendéglő-helyiség.

A volt ÉLŐ-féle vendéglő-helyiség a Sugovicza partján (a „Nemzeti Szálloda” mögött) vendéglő, vagy lakás céljaira kiadó, vagy szabadkézből eladó.

Bővebb felvilágosítást ad a tulajdonos: **özv. Miovácz Imréné.**

6-2

Rosenfeld és Weisz

B a j á n, Mészáros-féle ház
 A környék legnagyobb butorraktára
 és kárpitos-műhelye.

Számos elismerő nyilatkozatokkal rendelkezünk, miket készséggel bocsájtok a t. érdeklődők rendelkezésére.

Valódi brünni szivetek

az 1908. évi tavaszi és nyári Idényre.

Egy szelvény 3-10 m. hosszú teljes férfruhához (Kabát, nadrág és mellény) elegendő, csak

1 szelvény 7 korona
1 szelvény 10 korona
1 szelvény 12 korona
1 szelvény 15 korona
1 szelvény 17 korona
1 szelvény 18 korona
1 szelvény 20 korona

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20. — K.-ért, szintúgy felöltőszövetet, turistalődönt, selyemkangarnt stb. stb. gyári áron küld a mint megbízható és szolid cég mindenütt ismert posztógyár raktár

SIEGEL-IMHOF Brünn.

Minták ingyen és bérmentve, Az előnyök, a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetségletet kötve **Siegel-Imhof** cégnél, a gyári piacon rendel meg, igen jelentékenyek. Szabott, legolcsóbb árak. Óriási választék. Miniatúr, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is teljesen trissz arában.

Petőfi Sándor-utcai 14. sz.
HÁZAM

1908. május elsejére kiadó.
Nánay Lajos.

FIGYELEM!

Aki jóminőségű **FESTÉKET** akar vásárolni az menjen

Wagenblatt és Henerári

jóhírnevű festékkereskedésébe, hol mindennevű sajátkészítésű

OLAJFESTÉKET

minden színben kaphat. Továbbá **Linoleum** és **Borostyán** padló lakkot 4 színben. **Butorlakot, Emeilakot 30** színben stb. azonkívül építési anyagokat, ugymint: **Beocsini Román** és **Portland cement, Gyps, Elszigetelő** és **Kátrány** lemez, **Kátrány Carbolineum** stb. a legolcsóbb versenyárúknban.

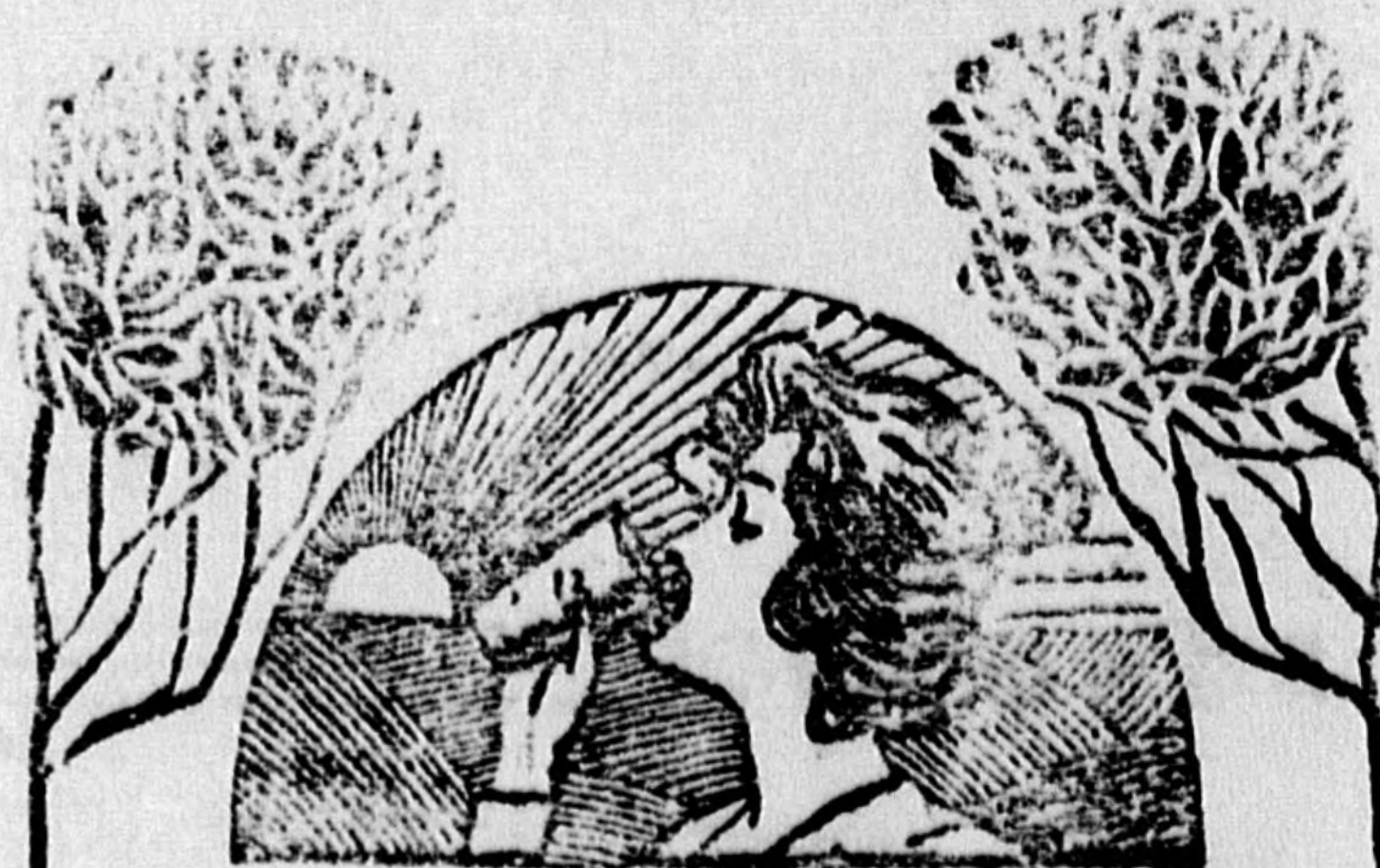
Házi asszonyok

szobadisze az a kályha, mely a „**Merkur**” kályhafénnyel van mázolva. Ára 50 fillér.

„**Merkur**” aranyozó lámpák, szobrok, képrámák és minden diszek ezüst és aranyozására. Ára 50 fill.

Védjegy.

FIGYELEM!

A rochitschi étvágyat teremt, elősegíti az **Templomforrás** emésztést, szabályozza az anyagcserét.

Magyarországi főraktár:

Hoffmann József

Budapest, V., Báthory-utca 8. sz.

Az elavult rendszerű mosás
 még csak a haladó kortól elmardt háziasszonyokra s olyanokra tartozik, akiknek pazerolni való idejük és sok kidobandó pénzük van.

Ezen új rendszerű mosás
 azonban azon tisztelt háziasszonyokra tartozik, a kiknek az újkor haladásait illetőleg egészséges nézőképességük és nyílt pillantásuk van.

Mert a John féle „telített gőzű” mosógép (magyar német és osztr. szab.) idő munka és költségben köze 75% megtakarítást biztosít szavatosság mellett. Kísérletre is szállítandó.

Kapható: Kapots Nándornál Baján.
 Több mosógép napi használatra kiadó.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH LTD
 Budapest, Váci-körút 63,
 Altal a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:
Locomobil és gőzcseplőgépek,
 szalmakazalozók, járgány-cseplőgépek, lóhere-cseplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr. kapálók, szecskavágók, répavágók, kukoriczamorzsolók, darálók, őrlőmalmok, egytemes acél-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

KÖNYVEK

csekély részlet fizetésre kaphatók:

ifj. Wagner Antal könyvkereskedésében **BAJÁN.**